

Verdiepingssessie

In gesprek met bestuurders sectorraden, OCW en Merel van Vroonhoven over samenwerken in de regio en de rol van partnerschappen Samen Opleiden

Samenwerken in de regio

In de digitale verdiepingssessie die aansluit op de keynote van Merel van Vroonhoven staat op 6 oktober de rol van de regionale partnerschappen in het Samen Opleiden centraal.

Vertegenwoordigers van die partnerschappen melden zich dan ook met enkele tientallen in de Teams-vergadering aan om over die rol te discussiëren met Merel van Vroonhoven zelf, maar ook met drie onderwijsbestuurders (Jan Bogerd van de Vereniging Hogescholen, Frank van Hout van de MBO Raad en Anko van Hoepen van de PO-Raad) en de directeur-generaal (DG) Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap en Emancipatie van het ministerie van OCW, Marcelis Boereboom.

De discussie wordt aangezwengeld door een programmaleider van een partnerschap dat al heel ver is in het Samen Opleiden *an sich*, maar op zoek is naar ondersteuning bij het zetten van de volgende stap: het verbreden van de samenwerking met pakweg ROC's rond de opleiding van onderwijsassistenten, plek voor onderwijsondersteuners, de doorstroom naar teacher leaders, etc. Iedereen vindt die verbinding met 'de bredere onderwijsprofessional' belangrijk, maar 'het staat nooit op nummer één'. Er wordt altijd gezegd 'put your money where your mouth is', dus ... wat vindt OCW hiervan? Marcelis vindt het een goed punt. OCW en de sectorraden denken al na over de vorm waarin die steun decentraal geregeld kan worden. Het is geen kwestie van potjes bij elkaar schrapen, Marcelis praat sowieso liever eerst over de inhoud en daarna pas over geld. Maar de bestuurlijke wil is er om op regionaal niveau 'kontjes te geven'. De verschillen per regio in het Samen Opleiden zijn echter groot, en Anko zegt zich zorgen te maken over de versnippering van geld, de overheid moet scherp zijn op waar ze de budgetten belegt, kijk daarbij dus goed naar het voorbeeld van de partnerschappen die al heel ver zijn.

Een andere deelnemer heeft vanuit haar partnerschap de opdracht om het zij-instroomtraject te verbeteren. Hoe kunnen we tot een gezamenlijke visie komen, hoe houden we zij-instromers vast, hoe maken we het duurzaam? De vraag is koren op de molen van Merel. Ja, natuurlijk moet er een visie komen op 'de zij-instromer' binnen het beroep van leraar. Er is een subsidieregeling, maar die is per definitie tijdelijk. Structurele aandacht voor de zij-instroom biedt kansen om het onderwijs te vernieuwen en te verrijken. We hebben een veel grotere diversiteit aan rolmodellen nodig, meer mannen voor de klas bijvoorbeeld, en daar kunnen zij-instromers in voorzien. Zowel Frank als Anko vallen haar bij en vullen haar aan: de overall kwaliteit van het onderwijs *tout court* is gebaat bij een consistent zij-instromersbeleid. Het kan er bijvoorbeeld ook voor zorgen dat er in het po meer specialisten komen en in het vo meer generalisten, iets waar beide geledingen beter van zouden worden. Jan merkt in dit verband op dat een school nog te vaak een *closed shop* is, met te weinig oog voor de buitenwereld.

Zij-instromers willen vooral praktijkervaring opdoen tijdens hun opleiding tot leraar, maar ze moeten toch ook over voldoende theoretische kennis over onderwijs beschikken, over wat werkt en wat niet werkt, zo vraagt een deelnemer, onderwijsonderzoeker van beroep, zich af. Dat is zo, zegt Merel, maar er is vooral behoefte aan *didactische* kennis. Vergelijk het pabo-diploma met het rijbewijs: je leert pas echt rijden als je eenmaal rijdt. Als je eenmaal bevoegd bent, dan zou je je wel moeten blijven verdiepen 'tijdens de rit'; iets wat nu te weinig gebeurt in het onderwijs. Sowieso moet je de buitenwereld naar binnen blijven halen: het model van de studie geneeskunde, waar intensief wordt samengewerkt met ziekenhuizen en waar je al werkende leert als student, kan als inspiratie dienen. Marcelis valt haar bij: we kunnen veel leren van de zorg, verpleegkundigen moeten zich voortdurend bijscholen om in het BIG-register te blijven en vakbekwaam te blijven. In het onderwijs, eigenlijk een beetje een eenheidsworst, ben je leraar voor het leven, ook al school je je nooit bij.

Iedereen is het erover eens dat Samen Opleiden gestalte moet krijgen in de regio. Marcelis ziet geweldige voorbeelden van regionale samenwerking, met name ook tussen werkgevers en opleiders, en voor hem is het glas dan ook zeker minstens half vol. Waar hij echter nog mee worstelt, is de vraag wat je kunt regionaliseren en wat je landelijk moet doen. Je hebt in het mbo bijvoorbeeld vakscholen die een bijna landelijk bereik hebben. En dat werkt ook goed. Over dat mbo gesproken: Frank memoreert dat er vier jaar geleden bij de MBO Raad sprake was van een apart platform 'Samen Opleiden' voor het mbo, nu trekken de sectorraden steeds meer gezamenlijk op. Landelijk wordt nu weerspiegeld wat er in de regionale samenwerkingsverbanden al gebeurde, en dat is een uitstekende zaak. Samen Opleiden is iets wat in de regio thuis hoort, maar waarin de grenzen tussen de sectoren kunnen worden verbroken.

Merel vraagt zich aan het slot van de sessie in vrij prozaïsche bewoordingen af 'hoe we van lullen tot poetsen kunnen komen'? Zolang we met elkaar aan tafel zitten, is alles pais en vree, maar wat gebeurt er daarna? Waar zit de wrijving? Waar houdt de roze olifant zich schuil? Pas toen we een gemeenschappelijke vijand hadden in de vorm van het coronavirus, wisten we elkaar pas echt te vinden en werd er tempo gemaakt, betoogt ze. Nou, het lerarentekort is ook zo'n virus. Als we dat willen bestrijden, moeten we echt beseffen: 'We're in this together!' en over onze eigen schaduw heen durven stappen. Een deelnemer beaamt dat ook zij meer wrijving, meer vuurwerk had verwacht deze sessie. 'Maar we zijn het lullen zo te horen voorbij, dus we kunnen gaan poetsen!' Het panel van bestuurders kan haar geruststellen: we gáán ook poetsen, we gaan een convenant sluiten. Het rapport van Merel heeft voor een versnelling gezorgd, en op 5 en 6 november 2020 komen de sectorraden bij elkaar. Wordt dus vervolgd.